

ADVIEZEN

OVER

TAALONTWIKKELING

EN

TWEETALIG OPVOEDEN

De Gemeente Vlaardingen, Stichting Aanzet en het Centrum voor Jeugd en Gezin hebben in samenwerking met Hogeschool Inholland Rotterdam, deze adviezen opgesteld.

ADVIEZEN OVER TAALONTWIKKELING, TWEETALIGHEID EN TWEETALIG OPVOEDEN

De Gemeente Vlaardingen, het Centrum voor Jeugd en Gezin en Stichting Aanzet hebben in samenspraak onderstaande adviezen opgesteld. Deze adviezen zijn gebaseerd op de meest recente wetenschappelijke bevindingen in het kader van taalontwikkeling, tweetaligheid en tweetalig opvoeden.

De volgende punten komen opeenvolgend aan de orde:

- uitgangspunt
- taalverschuiving
- mixen
- adviezen
- modellen

UITGANGSPUNT

Voor de taalontwikkeling van kinderen is het van groot belang dat ouders veel met hun kind praten, onafhankelijk van het niveau waarop dit plaatsvindt en in welke taal (Nederlands of moedertaal) dat gebeurt. Ook is bekend dat kinderen vanaf de geboorte meerdere talen tegelijk kunnen leren, mits het taalaanbod voldoet aan de voorwaarden om succesvol een taal te leren.

De voorwaarden voor succesvol taal leren zijn:

- voldoende taalaanbod (in uren per dag);
- correct en gevarieerd taalaanbod (op *near-native* niveau en kwalitatief goede interacties).

Onder gevarieerd taalaanbod verstaan we:

- praten en redeneren over dagelijkse dingen (hier en nu);
- praten en redeneren over elders, verleden - toekomst en (bezig zijn met) schooltaal.

In Vlaardingen zijn meerdere migrantengroepen met een andere moedertaal dan het Nederlands. Het is voor hen van belang om de moedertaal aan te leren, onder andere omdat:

- trots zijn op de eigen taal belangrijk is;
- de eigen taal nodig is in contact met familie;
- de eigen taal belangrijk is voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind en bijdraagt aan de ontwikkeling van een positief zelfbeeld.

TAALVERSCHUIVING

Het is bekend dat bij migranten binnen enkele generaties taalverschuiving of zelfs taalverlies van de eerste taal optreedt. Bij taalverschuiving wordt een taal gedeeltelijk vervangen door de andere taal. Wordt de eerste taal volledig vervangen door de tweede taal, dan spreekt men

van taalverlies. Afhankelijk van de gezinssituatie en opvattingen van het gezin wordt dit als verlies ervaren of niet. De gevolgen hiervan zijn dat ouders de moedertaal niet meer op *near-native* niveau beheersen, wat wel een voorwaarde is voor succesvol taal leren.

MIXEN

Onder mixen wordt verstaan: *het gebruiken van één of meerdere woorden uit de andere taal in een constructie in de ene taal, of het kort op elkaar afwisselen van uitingen in de ene of andere taal.*

Kinderen waartegen gemixt gesproken wordt, leren de talige systemen van de beide talen niet scheiden. Dit betekent dat zij zich de grammaticale opbouw en andere taalkundige aspecten niet *van nature* eigen maken.

Daarnaast kan door te mixen (bedoeld of onbedoeld) de boodschap afgegeven worden dat je een taal niet echt hoeft te beheersen, omdat je er met 'van alles wat' in de communicatie ook wel uit komt.

Daarmee zeg je eigenlijk dat je de taal niet goed hoeft te leren. Dit is uiteindelijk slecht voor de (Nederlandse) taalontwikkeling en de schoolloopbaan van het kind.

ADVIEZEN

Op basis van bovenstaande uitgangspunten, de gevolgen van taalverschuiving en het mixen geven we in Vlaardingen de volgende adviezen in het kader van taalontwikkeling, tweetaligheid en tweetalig opvoeden:

- **praat veel** met je kind en **zing** met je kind;
- lees veel voor en benoem wat je doet;
- de ouder die de **meeste** tijd met het kind doorbrengt leert aan het kind de taal die de betreffende ouder het **beste** spreekt;
- de **andere** ouder kan de **andere** taal van het gezin aanbieden (indien er in het gezin een andere taal en een andere ouder aanwezig is);
- kies in het aanbieden van **twee** talen een **model**; kijk naar de **Modellen**;
- **mixen** van talen is voor de ontwikkeling van **beide** talen **niet** goed; het is beter om dat **niet** te doen;
- voor de **eigen** ontwikkeling van de **ouder** is het van belang om **zelf** Nederlands te leren en Nederlandse les te volgen, zodat de ontwikkeling van het kind op kindercentra, peuterspeelzalen en scholen beter gevolgd en ondersteund kan worden door de ouder;
- ouders doen er alles aan om Nederlands te leren (zie: hierboven) en geven zelf het *goede* voorbeeld, stralen een positieve houding naar de Nederlandse samenleving uit, kijken en luisteren met hun kinderen naar het Nederlandse journaal en lezen Nederlandse kranten > dragen uit dat 'we' in Nederland leven;
- binnen kindercentra, peuterspeelzalen en scholen wordt ouders verzocht Nederlands te spreken, zodat iedereen elkaar zo goed mogelijk kan begrijpen.

DUS ...

Indien ouders de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheersen (en de eigen taal beter beheersen) moet hen geadviseerd worden om **GEEN** Nederlands met hun kind te spreken. De Nederlandse taal leert het kind dan op het kindercentrum, de peuterspeelzaal en uiteindelijk op de basisschool.

MODELLEN

Model 1

Eén ouder - Eén taal

One Parent - One Language (OPOL)

Model 2

Eén situatie - Eén taal

One Situation – One Language (OSOL)

Model 3

**Thuis allemaal de eigen taal;
buitenshuis allemaal de taal
van het land**

(More Languages @ Home (ML@H))

Model 4

**Talen door elkaar 'mixen' in één zin
(Mixen)**

NIET DOEN!